

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tujje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petite vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Nekaj iz prejšnjih časov.

(Dopis.)

Na slovenskem Štajerskem je toliko Slovencev, kakor na Kranjskem. Štajerska zemlja je poleg Koroške najrodovitnejša, kar je Slovenci imamo. Kmetije v teh slovenskih krajih spadajo mej boljše, meščan pa stoji gospodarsko precej dobro. To se že vidi v njegovih domovanjih. Tudi večje številke veleposestnikov je tam, in meliorira se precej. Ljudstvo po slovenskem Štajerskem je po večjem še dobro rejeno in oblečeno, je telesno krepko, ohranjuje še lep tip Slovence iz prejšnjih časov. V vinorodnih krajih sicer telesno peša in pada v proletarijat, a drugod, zlasti v hribovju, na hrvatski meji se še drži.

Slovenski Štajer ima precej industrije, ki, dasi v tujih rokah, daje dosti zaslužka. Ljudska šola na slovenskem Štajerskem odpravila je analfabete že precej. Boljši kmet dá, če le količkaj more, svoje otroke tudi v meščansko šolo, pa celo dekleta pošilja v Maribor ali v Gradec, da se bolje izobražijo. Meščani so po večjem dobro šolani trgovci, obrtniki in rokodelci.

Kmet na slovenskem Štajerskem se po večini zaveda svoje narodnosti. Mej njimi je dosti mož, ki se lahko kosajo z vsakim meščanom glede intelekta in izobrazbe.

Meščan je zlasti ob južni železnici po večjem nemškega mišljenja, in to danes tako, da bi slovenskega kmeta najraje pri vratih ven vrgel, če bi od njega ne živel. Mesta in trgi v Savinski dolini ter ona na levem bregu Drave se še držijo slovenske narodnosti; ali druga glavna, merodajna mesta ne; a v njih je organizacija agitacije proti slovenskemu življu osredotočena.

Znano je, da je bil poklican na mesto predsednika celjskega okrožnega sodišča, mož, ki ni bil nikdar prijazen slovenski narodnosti. Ptujčan, ki se ima sorojaku Waserju zahvaliti za hitro kariero. „Wiener Zeitung“ poroča vsake kvatre o takih in podobnih imenovanjih za slovenski Štajer, tudi seveda za politično kariero, v katero ne

sili kmeti sin, ker bi moral v njej biti vprežna živina.

Slovenci imamo žalostno zgodovino za sabo. Pred vsem dobo naturalnega gospodarstva z nemškim uradnikom, višjim nemškim duhovnikom in grajščakom. Iz te patrimonialne dobe sem prevzelo je slovenstvo tudi nemško uradujočega uradnika. Duhovenstvo se dolgo ni zavedalo svoje narodnosti, in dokler je šlo, bilo je dober prijatelj temu uradniku; gospodarski ozir so ju vezali tudi dolgo po letu 1848. — Gospodarstvo, premenjeno po železnicih in mašinah, vplivalo je na Slovenskem, posebno na južnem Štajerskem na razvoj mest in trgov; postala so večja; tudi industrija je vplivala nanje in tudi precejšnje število toplic. Kakor nekdanj, so tudi zdaj uradniki v vsaki naselbini merodajni v družbinskem življenju. Sodnim in političnim so se pridružili železniški, tovarniški in rudniški uradniki. Ti tvorijo neko meščansko aristokracijo, in z njimi se družijo rad boljše meščan in seveda se nalezajo vsega, kar vlada v uradniškem krogu. Tako so dobili trgi in mesta na slovenskem Štajerskem v tem stoletju nemški značaj.

Razvoj družega slovenstva na kmetih pa je bil v tem stoletju, kakor povsod drugod v Avstriji, v gospodarskem oziru bolj počasen. Naše šole so bile malo obiskane in cerkev, jedina dobro organizirana moč mej prostim ljudstvom, skrbela je le za svoj naraščaj. Vzela je najboljše glave v svojo službo, za drugo se ni menila. Kmeti sin na slovenskem Štajerskem je do zdajšnje dobe po večjem postal duhovnik, in slovenski kmet je tudi graško škofijo preskrboval z duhovniki. Izmej meščanskih fantov jih je malo hodilo v srednje šole, po večjem uradniški sinovi. Ti so že doma nemški govorili. In pouk slovenščine pred 20 in 30 leti v teholah! V službah kreniti so morali na že izhujeno nemška pota. Pa tudi tujina jih je dosti spravila pri nas do dobrega kruha. To je tako avstrijski vladni tir. Slovanski kraji so dobri za jasli nemškim ljudem. Do sem še ni tako hudo; po-

čas bi se iz tega razmerja izcimilo nekaj slovenskemu meščanstvu podobnega. Z novim kapitalističnim gospodarstvom je bil spojen tudi liberalizem, t. j. gospodarski in socialni boj proti fevdalizmu, in kar je z njim v zvezi bilo. To je prav naravna stvar. Ko se je to godilo, še ni bilo nasprotstvo mej Nemcem in Slovincem v naših štajerskih krajih akutno. Govorilo se je seveda rado nemški, — slovenskih šol ni bilo — in kje so bili Jurčič in drugi, ki so kaj dobrega znali spisati, in niso samo molitvenih bukvic predstavljali! O kakem zatajevanju rojstva meščanstva nasproti kmetu v tej dobi ni bilo ne sledu. V Celju so meščani obiskovali čitalnico, ki je bila pod predsedstvom S. Kočevarja, kazine tedaj še bilo ni. A zdaj je nastopil naš meščan, siljen po gospodarskih in socialnih močeh — in te so najmočnejše, — kot liberalec napram klerikalno-duhovniku. — V tem važnem času ni bilo mej slovenskimi rojaki merodajnih mož večje omike, ki bi bili mej meščanstvo postavili, isto gospodarsko in socialno vodilno s tem odločili meščanstvo od uradništva in organizirali sami liberalno slovensko stranko v naših trgih in mestih. Pri neki volitvi v Celju — 25 let je že tega — je dr. Zarnik to misel propagiral. Skoro bi bilo prišlo do razpora, a zaspalo je in Miha Hermann je s Vogelsangom in Rudolfom Mayerjem v roki, s krščanskim socializmom hotel meščanstvo ukrotiti.

Od tistihmal naprej se je ločil nemški uradnik z meščanom od duhovnika in kmeta. Kmet se je duhovnika kolikor toliko oklenil. V deželnem zboru v Gradcu pa je odmevalo, kar se je doma dogajalo.

Nekaj posvetnega izobraženstva je potem naraslo. Bilo je vpraševanja po uradnikih, advokatih, notarjih, in te kariere so več zaslužka obetale, kakor duhovniška. To je tudi posledica družega gospodarstva. Nekaj tega izobraženstva se je lotilo narodnega dela, ali našlo je že pot nakazano, izhujeno, postali so tudi ti prijatelji klerikalcem. Ker so le-ti jemali svojo nalogo

resno, nastopali so energičnejše. Imeli so nekaj uspehov. To je nasprotstvo še poostrovalo, in ker se je to nasprotstvo po vseh naših vladah podpihovalo, ker je smer teh vlad vedno bila, da se ta mali nevšečni Sloven spravi iz sveta, zanetilo se je hudo strastno nasprotje mej ljudmi, ki prav za prav jedne krvi in pripadajo k istemu narodu. Slovenski meščan je bil mrtev, ker ni mogel v gospodarskem oziru someščanu-ponemčencu kljubovati, ker kljuboval bi svojim lastnim koristim. Meščan, domoljub ali Nemec, sta iste gospodarske, socialne rase; preveč bi se zahtevalo od domoljuba, da bi se zadiral v gospodarskega sodruga.

To se je na vsem Slovenskem prezrlo in zaradi tega tužna nam tudi sedanjost! Danes goni na slovenskem Štajerskem omenjena strast, ki se je tekom deset let tudi v tem poostila, da je slovensko rojstvo popolnoma od sebe pahnilo, visoke valove. Na Dunaju se radujejo nad njim in drugje tudi. Maso slovenskega kmeta so tako izolirali, da se ne more z meščanstvom in z drugimi novodobnimi posvetnimi gospodarskimi in socialnimi strankami zjediniti — in nazadnje — tudi danes ga ni nič treba tega, po dolgi progi Hrvatom sosednega Slovenca! —

Iz te perspektive se pač razume imenovanje raznih Wurmserjev za merodajna mesta birokracije na slovenskem Štajerskem! Koliko je že slovenskih poslancev na Dunaju? Prijatelj Pfeifer, seštev jih in jim povej, da vsi vkupaj Wurmserja niso mogli odvrniti na poti iz Gradca v Celje, ter da je samo celjsko nemško meščanstvo močnejši, kakor še toliko Žičkarjev. —

S—c.

V Ljubljani, 18. decembra.

Clary in Széll.

Clary se mora boriti na dve strani: proti parlamentu in proti Ogrom. V soboto večer je dospel Széll, ogrski ministrski predsednik, na Dunaj z vestjo, da ogrski ministrski svet ne more izpolniti Claryjeve želje,

LISTEK.

Šampanjec.

(Iz zbirke „Propalice“. Ruski spisal A. Čehov.)

Onega leta, ko se začela moja povest, sem služil kot postajni načelnik na jedni naših jugozahodnih železniških prog. Ali so mi dnevi veseli ali žalostno minevali, morate posnemati iz tega, da dvajset vrst napolni ni bilo nobenega človeškega stanovanja, nobene ženske, niti kake krčme; poleg tega sem bil mlad, krepak, divji, razbrzdani in precej glup. Edina zabava so mi mogla biti okna pasajirskih vozov in nečisto žganje, v katero je prokleti žid namešal vsega zloдея. Včasih se je pojavila na oknu vagona kaka lepa ženska glava, a jaz sem stal kakor kip, zadrževal sapo in gledal za njo, dokler ni voz izginjal bolj in bolj in se je jedva videl, kako se kakor kaka točka premika po prostoru; ali pa sem se napil žganja — vse naokoli se je zameglilo in čutil nisem kako hite dolge ure in dan.

Name, sina hladnega severa, je napravila prostrana stapa vtisk kakor kako pozabljeno tatarsko groblje: poleti ona svečana tišina, ono monotonno cvrčanje koblic, ona prozorna mesečna svetloba, pred katero se človek ne more skriti — vse to

je vlivalo vame neko nepopisno žalost; po zimi ona ogromna s snegom pokrita ravnina, oni hudi mrz, dolge noči, in tulenje gladnih volkov, vse to je stiskalo in davilo mojo dušo kakor kako težko breme.

V hiši je prebivalo še nekoliko ljudi. Razun mene in žene moje so spadali v naš krog gluhi, škrofulozni telegrafist in dva, trije pazniki; moj pomočnik, sušičast mladenič, se je vozil večkrat zdraviti v mesto, kjer je ostajal po več mesecev, prepuščajoč meni svojo dolžnost s pravico, da se smem okoristiti z njegovo plačo. Otroci nisem imel. Gostov bi ne mogel privabiti z nikakimi kolači v tisto puščavo. A tudi sam sem malokam zahajal, samo včasih sem se odpeljal k nekemu tovarišu, ki je služil na isti progi, a še to samo po jedenkrat na mesec. Skratka: silno dolgočasno življenje.

Spominjam se, bilo je pozimi, pričakovali smo novo leto. Sedela sva jaz in moja žena za mizo, leno zevala in poslušala, kako je v sosednji sobi gluhi telegrafist monotonno udarjal na svoj aparat. Jaz sem bil že izpil pet, šest čašic žganja in nasloviš ob pest svojo težko glavo, premišljal sem o svojem nepremagljivem, neminljivem dolgočasenju, a poleg mene je sedela nepremično moja žena, in ni premaknila svojih oči z mojega lica ... Gledala me je

tako, kakor more gledati samo žena, ki nima na svetu ničesar družega kakor lepega moža. Brezumno, suženjsko je ljubila ona mene, in ne samo moje lepote ali duše, nego tudi moje grebe, zlobo in nevoljo; samo milo me je gledala, kadar sem se pijan vrnil domov.

Ne oziraje se na dolgčas, ki me je po dnevi grizel in jedel, pripravljali smo se, da z nenavadno svečanostjo pričakamo novo leto, in z veliko nestrpnostjo smo čakali polnoči. Pred nami na mizi sta stali dve buteljki šampanjca, pravi šampanjec z etiketo vdovice Kliko. (Buteljki sem priigral pri načelniku distancije, ko sem bil pri njem na krstu.) ...

Večkrat je ob matematični uri, ko se mi je zdelo, da je zrak zmrznjen od samega dolžega časa, priletel v razred kak metulj; nakrat smo dvignili otroci svoje glave in radovedno zasledovali z očmi metulja, kakor da ne gledamo metulja nego nekaj povsem novega, čudnega! — Takisto je naju zanimal slučajno dobljeni šampanjec kakor listek, ki je priletel v naši pozabljeni dom.

Tako sva strmela predse in pogledala zdaj na uro, zdaj na buteljki.

Ko je kazal kazalec na uri pet minut pred dvanaajsto, sem začel polagoma odpirati buteljko. Ne vem, ali so mi bili prsti od žganja oslabei, ali je bila buteljka mo-

kra, spominjam se samo, da ko je zamašek s pokom odletel v strop, se mi je buteljka izmuznila iz rok in padla na tla. Izlilo se je za jedno čašo. Hitro sem vzdignil steklenico in zatisnil s prstom njeno kipečo grlo.

— Ej novo leto, nova sreča! — sem dejal in nalil dve čaši. — Pij!

Žena vzame čašo, gledajoč me s preplašenimi očmi. Lice ji je pobledele — in izražalo strah.

— Ti si spustil buteljko? — je rekla ona.

— Da, spustil sem ... no, pa kaj je potem?

— To ni dobro znamenje, — je rekla ona, pustila svojo čašo in še bolj pobledele. — To leto se nam pripeti nekaj slabega. —

— Kaj vender govoriš! ... Pametna ženska si, pa blebetaš kakor kaka baba. Pij!

— Bog daj, da samo blebetam ... ali ... nekaj se gotovi zgodi. Boš že videl!

Ona se z ustnicami niti dotaknila ni svoje čaše, nego odšla v stran ter se zamislila. Jaz pa sem dejal nekaj starih fraz proti predsodkom, izpil pol buteljke, hodil iz enega kota sobe v drugega in odšel ven.

(Dalje prih.)

da bi se mu rok za oživetje zakona glede razdelitve užitnin podaljšal preko 1. januarja vsaj za nekaj dni. Ogrska vlada pa vztraja na stališču, da mora stopiti v veljavo s 1. januarjem 1900 ves kompleks nagodbenih predlog. Ker je vzpričo češke obstrukcije nemogoče, da bi dognala avstrijski nagodbeni in proračunski odsek svojo nalogo do praznikov, in da bi mogel parlament v kratkih dneh po praznikih opraviti vse zakone, ne bo preostajalo Claryju nič drugega, kakor da se uda Széllu ter dožene najnujnejše „državne potrebe“ s § 14. ali pa — gre. To je danes, po seji Szélla s Claryjem, gotovo že dognana stvar. Tudi kvotno vprašanje je danes že dognano. Cesar je sprejel oba ministrska predsednika v dolgotrajni avdienci. Očitno je, da bodo Čehi in še nekateri desničarji preprečili kvotni zakon, ter da bo moral določiti cesar sam kvoti. Obe vladi se morata torej zediniti za predlog, ki se stavi cesarju Dunajski listi javljajo, da bodeta predlagali razmerje 65:6:34:4. Kvota pa se to pot ne določi za vse leto, nego le za pol leta. Cesar določi kvoti šele po praznikih.

Ogrski škofje madjarizatorji Slovakov.

Nikjer se ne vidi tako razločno, da so škofje uradniki vlade kakor na Ogrskem. Pred jednim mesecem je izdal škof v Zipsu, Pavel Szmreczányi pastirsko pismo, v katerem pravi: Slišal sem, da nabirajo slovanska društva po Zgornji Ogrski med narodom podpise za spomenico na kralja in parlament, da se jezik nemadžarskih narodnostij na Ogrskem pri sodiščih in administracijah ne spoštuje. Pozivljam duhovnike svoje škofije, da nastopijo proti temu gibanju in mi o tem kmalu sporočijo. „Corr. Bl.“ za katoliško duhovščino avstrijsko piše na to: „Mislimo, da imajo celo hudodelci, še bolj pa narod, pravico prositi. Ako bi kaj takega storila kaka poloblast, višji župan ali kak sodnik, bi mi to razumeli; ali katoliškega prelata, do katerega ima ubogi, trpinčeni slovaški narod neomejeno zaupanje, od katerega pričakuje v svojem obupnem položaju tolažbo in pomoč, od katoliškega prelata pa bi kaj takega ne pričakovali.“ Toda še „čudnejše“ je nastopil škof v Rosenau-u, Ivan Kovács. Tudi ta je izdal pastirski list, v katerem trdi: Slovaki se izseljajo zato, ker ne znajo madjarski govoriti. Zato se naj ustanove v vsaki župniji pevska društva, kjer se uči madjarsko peti in govoriti. Poleg posvetnih pesmij se naj učijo Slovaki tudi cerkvenih pesmij, da jih pojó v cerkvi! — Lep škof to, ki ne ve, da sili ta beda in strašno pomanjkanje Slovake v Ameriko, ki ne ve, da je prav med Madjari ogrske puste mnogo socialnih demokratov! Škof hoče vzeti Slovakom še materinski jezik ter zavesti madjarsčino celo v cerkev. Seveda hira zategadelj vera med Slovaki in narašča nasprotje med duhovščino in narodom! In vsega so krivi škofje.

Generalissimus Buller premagan.

Angleže je zadela katastrofa: pri Colensu ob reki Tugeli so pobili in razgnali Buri največjo angleško vojsko v Južni Afriki, porazili docela vrhovnega poveljnika Bullerja ter mu vzeli 16 topov. Porazi, katere so doživeli Angleži doslej, zmage in uspehi Burov nad Whitejem, Gatacrejem in Methuenom so bili veliki in slavni, toda zmaga pri Colensu nad Bullerjem je velikanška. Nada in ponos Angležev, edini general, na katerega je zrló vse s popolnim zaupanjem, tudi ta je premagan in pobit, kakor še ni bil nikdar nihče v Južni Afriki. Izgube Angležev v tej bitki so ogromne. Cele brigade so Buri decimirali, in število mrtvih ter ranjenih pa tudi vjetih mora biti izredno veliko. Iz brzojavke, katero je odposlal Buller 15. t. m. vojnemu ministru, zveni naravnost obup, — obup pa se je lotil tudi Angležev, ki se boje danes že za svoje svetovno stališče, ki se tresejo, da se dvignejo ustaje na vzhodu in zahodu. Politične posledice tega poraza so že nepregledne, a to je že danes gotovo, da sta ugled angleškega orožja in avtoriteta angleških generalov za nekaj časa mrknila popolnoma. Vsi angleški generali in vse njihove vojske v Južni Afriki so bile doslej tepene in poražene, žuljave pesti burških kmetov in pastirjev so ugnale bahave Angleže, kakor jih že davno nihče ni. In značilno je, da ne miluje noben narod Angležev, nego da se veseli vse zmage Burov in velikih porazov angleških širokoustnežev! Chamberlain je danes povsod v po-

ameh, gotovo pa je, da bode slišal v angleškem parlamentu tačta očitjanja, da ga mine za vselej njegova brezprimerna ošabnost in predrznost. General Buller je še nedavno v javnih listih očital angleškim častnikom, da so prav slabi taktiki, in da derejo brez glave v boj. Sedaj pa je tudi on dokazal, da je sam prav tako brez glave, in da je njegova taktika nič vredna. Buri so zgrabili angleško topničarstvo s tako silo, da so bili v hipu postreljeni vsi angleški konji in večina topničarjev, da so morali pustiti 16 topov na bojišču ter bežati, kolikor so jih nesle noge. Buri so brigadi Hart in Lyttleton malone postreljali, in ako bi brigada Barton ne zgrabila Burov pravočasno od strani ter jih zavrnila, bi bila usoda Bullerja danes enaka usodi Whiteja. Buller pa vsaj mesec dni ne more misliti na nov naskok Burov. Da, vse genialnosti mu bo treba, da se vzdrži na sedanjih pozicijah. V tem pa mora pasti Ladysmith in morda pade tudi Kimberley. Do srede januarja šele mislijo poslati Angleži še 15.000 mož v Južno Afriko, toda dotlej jih bode vsaj toliko vsled bitk, napora in boleznij postalo za boj nezmožnih, in tako se angleška bojna moč ne opomore tudi z novimi 15.000 možmi prav nič. Angleški listi zahtevajo, da se odstavi Methuen, in da mora odstopiti Buller, na njega mesto pa naj stopi lord Kitchener, slavni premagalec Dervišev v Sudanu.

Dopisi.

Iz Dol. Logatca, 7. decembra. (Poštne razmere po deželi in „Slov. Narod“.) Srečno med srečnimi zamore se dandanes šteti ona vas v naši lepi kronovini, katera uživa od države to udobnost, da ima v svoji sredi od dežele vzdržane ljudske šole, tudi c. kr. pošto v zvezi z brzojavno postajo, ali že tudi brez slednje. Kdo pa se dandanes ne poslužuje pošte? Vsak, bodi si analfabet, ali ne — vsak dopisuje si dandanes, kar prinaša poštini upravi ogromnih svot. Velike pošte po mestih so v resnici vzorno vravnane. Res je, da pri taci postah kar mrgoli poštinih in brzojavnih uradnikov, kateri so, mimogredé rečeno, dokaj dobro plačani ter tudi vestno in natančno opravljajo izročeno jim službo. Zato je pa na taki pošti tudi vse v največjem redu — vse pod nadzorstvom in dan za dnevom gre vse tako natančno kakor po „žnori“. A vse drugače je to po deželi. Tu poznajo ponekod le oni red, kdaj se poštini urad odpre in kdaj zopet zapre. Tudi za pičico se ne zmotijo v tem. Kaj pa druga uprava? O Bog jim grehe odpusti, mi jih jim tako ne bomo, si mislim včasih, ko dobim v roke s pošte dostavljeno kako pismo ali časopis — katera stvar bi bila, ako bi imela nogi, 24 ur gotovo prej na cilju nego tako. In kdo je tega kriv? Dotični poštini odpravitelj ali pa odpraviteljica. Gola istina je, da je to osobje jako slabo plačano, a zato se ne gre tu, za zboljšanje svojega gmoznega stanja poskrbeli bodo že sami, če bodo hoteli, pač pa za natančno in vestno izpolnjevanje izročene jim službe. Nekateri poštne postaje po deželi so v resnici majhne, imajo malo prometa, zato tudi malo dohodkov. Tako opravlja navadno poštar sam, ali pa ima „ekspeditorico“, katera si navadno s tem dolg čas trati, da prebira zaljubljene romane ali pa „hekla“. Večje pošte po deželi pa se ponašajo že s poštanim odpraviteljem, kateri ima poleg sebe še odpraviteljico in eden ali dva para „praktikantinj“. Seveda je na taki pošti potem največji nered in tega ni kriv sam c. kr. poštar, ampak njegovo osobje, kateremu je v svoji zanesljivosti na nje prepuštil upraviteljstvo svoje pošte. Žalibog, da na tak način trpi v prvi vrsti prebivalstvo in potem ugled c. kr. poštne uprave. Kdo ne pričakuje časih nestrpnó obljubljenih poročil od svojcev ali znancev — v trgovinskih razmerah — ali pa vsak dan izhajajočega časopisja? Bodi si trgovec, uradnik, zasebnik, da, celo kmet; ta prišel bo uro daleč na pošto vprašat, ali je dobil kako pismo. — In kolikokrat potujejo in romajo taka pisma iz kraja v kraj, dokler po dolgem romanju vendar ne pridejo adresatu v roko — a kolikokrat pa prepozno. In kdo je temu kriv? Dotični poštini odpravitelj ali ekspeditor. V zadnjem času ima „Slov. Narod“ pri raznih postah po deželi svojo posebno smolo. Dan na dan skoraj čujejo se pritožbe, da „Slov. Narod“

ne prihaja redno in slavno upraviteljstvo ima s tacimi reklamacijami pač premnogo nepotrebnega posla in pri vsem tem pa še trpi, lahko bi rekel, na svojem ugledu. Evo vam, čestiti čitatelji „Slov. Naroda“, dokazov:

V Dol. Logatci na Notranjskem je precej velika pošta z jako uglednim in obče spoštovanim c. kr. poštarjem. Nastavljen pa je na tej pošti ekspeditor — tam od Sv. Lenarta pri Mariboru doma — prav slovenskega imena — sorodnik nekega pokojnega znamenitega slovenskega pisatelja — a pri vsem tem nemškega mišljenja, kar posebno rad pokaže pri občevanji s strankami. Ta samooblastnež opira se na necega ljubljanskega visokega finančnega uradnika, s katerim je baje v devetnajstem kolenu v sorodstvu. — Pa naj mu že ta finančni dostojanstvenik, kadar bode on prišel pri c. kr. poštini direkcijski v Trstu v zadrego, pomaga ali ne — to nas kaj malo briga, pribili pa bomo tu nekaj dejstev:

„Slovenski Narod“ ima pač časih to smolo, da stegne g. c. kr. državni pravdnik svojo železno roko po njem. To pa se zdi temu ekspeditorčku kaj ugodna prilika. — Zjutranji poštini vlak, kateri nam prinaša celo pošto z Dunaja, prihaja semkaj ob 6. uri. Ž njim pride „Slovenski Narod“. A premnogokrat se je že pripetilo, da je „bleda luna“ vodila poštnega ekspeditorja po neizmernih višavah, iz katerih se mu ni bilo možno vrniti ob času, ko prihaja poštini vlak. Zastonj klical ga je dotični ambulančni uradnik — bilo ga ni — in haid s pošto naprej na Rakek. Tam so bili tako prijazni, da so jo z brzovlakom ob 11. uri vrnili. Ako smo to slučajno zvedeli, tolažili smo se, da bomo „Slov. Narod“ vendarle ob 12 uri brali. Pa kaj še to, to je malenkost, kaj tacega se vsakemu živemu lahko pripeti. Koliko slučajev bi pa lahko navel, da se je cela pošta, osobito „Slovenski Narod“, namenjena za Dolenji Logatec, odposlala naprej ali v Rovte, Hotederšico, Godovič ali pa še celo v Idrijo, od koder se je drug dan vsa premazana in skesana vrnila na svoj cilj. V torek, dne 5. t. m. pričakovali smo „Slov. Narod“ od ponedelka, a ni ga bilo. Od naročnika do naročnika smo letali in povpraševali drug drugega po njem, a vsak je jezno odgovoril: „Je že spet konfisciran ali pa zapeljan“. Kopa ostrih pušč vsula se je na gospoda državnega pravdnika, a ta je bil nedolžen kakor „lahov koš“. — Zajec je tičal v drugem grmu. „Slovenski Narod“, namenjen v Dolenji Logatec, premislil si je naenkrat vsled inicijative tukajšnega poštnega odpravitelja svojo touro in jo mahnil dalje v Godovič pri Idriji. (V spričo priloženi ovitek s poštinihi pečati.) Ko si je Godovič dobro ogledal, vrnil se je danes, dne 7. t. m. nazaj v Dolenji Logatec. Pripetilo se je pa tudi nedavno, da so ga vsi naročniki razun enega dobili. Pošlje tedaj še enkrat na pošto ponj, a glej čuda: „Ich ber holt meinen geben, der eurige is nicht kummen!“ se je ošabno odrezal, a mož niti ni naročnik „Slovenskega Naroda“. To pa je seveda že kaj starega, da mora poštini ekspeditor prvi vtakniti svoj nos v časopise, radi tega manjka jim pa tudi prepogostokrat ovitkov, a pri belestričnih listih pa dobi naročnik že vse lepo razrezane, tako da mu ni treba še posla s tem imeti. No, tacega gradiva na stote, a za danes dovolj. Zamolčati pa vendar ne morem še necega slučajja, kateri bi bil znal imeti jako hudih posledic. C. kr. sodnija v Logatcu imela bi bila imeti neko sodnijsko prodajo. O pravem času pa pride iz Ljubljane brzojavno sporočilo, naj se prodaja takoj ustavi. Slučaj je hotel, da je bila brzojavna zveza mej Gorenjim in Dolenjim Logatcem (20 minut hoda) ravno isti dan pretrgana in kaj je storil ekspeditor? Poslal je brzojavko po vožni pošti v Idrijo, od koder se je vrnila c. kr. sodišču logaškemu šele tretji dan. Sreča je bila za ubozega kmeta, da ni bilo nikacega kupca, kajti posestvo bilo bi šlo radi malomarnosti poštnega odpravitelja na boben. Gotovo bi bil dolžnik poštnega ekspeditorja velikemu psu „Tyrasu“, kateri liki „živi lakoti“ po vasi leta kupil klobaso, ako bi mu bil navezal na vrat brzojavko, katero bi bil „Tyras“ gotovo o pravem času izročil na merodajnem mestu.

To so gola fakta, proti katerim ni nikacega ugovora.

Napisali smo te vrstice v prvi vrsti, da se častiti čitatelji „Slovenskega Naroda“ uverijo, da pri nerednem dohajenju lista ni krivo upraviteljstvo, nego dotični poštini odpravitelj, drugič pa, da bode vendar enkrat g. c. kr. poštar s svojo železno roko posegel vmes in odpravil te vedno se ponavljajoče nedostatke, da ne bomo prisiljeni obrniti se do c. kr. poštnega ravnateljstva v Trstu ter ondi prositi odpomoci.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 18. decembra.

— **Osebnosti.** Poštini asistenti so imenovani: Poštini vežbenik g. Josip Zentrich v Ljubljani za Št. Peter na Krasu in manipulacijski dnevničarji g. Konrad Hilscher v Gorici za Mali Lošinj, g. Anton Piccinini za Trst in g. Adolf Lunaček v Ljubljani za Opatijo. — Zajedno je premeščen poštini asistent g. Fran Globočnik iz Št. Petra na Krasu v Trst. — Gospod dr. Matija Hočev var je imenovan sekundarijem v deželni bolnici, gospod dr. Weibl pa asistentom na šoli za bačice.

— **Občinski svet** ima jutri ob petih popoldne v mestni dvorani izredno sejo. Na dnevnem redu so naznanila predsedstva in poročila v izbrisu neke služnosti, vknjižene za mestno občino ljubljansko na posestvu rakovniške grajščine; o potrditvi izredne obrestne mere za posojilo 800.000 goldinarjev, katero mestna hranilnica ljubljanska došteje mestni občini ljubljanski; o oddaji 12 razpisanih služb magistratnih uradnih slug in troje služb mestnih šolskih slug; o oddaji začasne službe uradnika, ki bode imel voditi mestno posredovalnico za delo in službe; o skontraciji mestne blagajnice dne 27. novembra t. l.; o prošnji knezoškofa dr. Antona Bonaventura Jagliča, da se opuste 14 m široke ulice, ki so čez škofijsko posestvo prejektovane med bodočimi nasadi pred pehotno vojašnico in med Martinovo cesto; o prošnji Ivana Bizilja, posestnika na Privozu, za zgradbo poslopja na dvorišču; o odkupu drvarnice ob hiši Antona Kocmurja na Poljanski cesti št. 13. v namen barvarske steze; o ponudbi „Katoliškega tiskovnega društva“ za odkup sveta, kar ga je ostalo od bivšega mestnega posestva h. št. 4 na Poljanskem nasipu; o magistratovem predlogu, da bi se po telefonu zvezalo stanovanje policijskega zdravnika z mestno policijsko stražnico v magistratnem poslopiju; o porabi dotacij na raznih mestnih šolah; o učnih uspehih višje dekliške šole v šolskem letu 1898/99; o neki prošnji za zagotovilo sprejema v občinsko zvezo; o podelitvi meščanskih podpor; o popolnitvi službe elektrarniškega monterja; o popolnitvi službe drugega strojnika pri mestni elektrarni; o prošnji mestnega policijskega stražnika Mihe Torellija za drugo lajšo službo ali pa za upokojenje; o županovem dopisu glede priznanja zapisniških nagrad; o proračunu stroškov užitninskega zakupa za leto 1900 in končno o štirih disciplinarnih zadevah.

— **Gostovanja g. Pacala.** Jutri, v torek nastopi odlični gost slovenskega gledališča, g. Fr. Pacal, člen c. kr. dvornega gledališča na Dunaji, drugič in sicer v prelepi naslovni vlogi klasičnega Gounodovega „Fausta“. Zanimanje za to opero je že danes veliko in se vstopnice dobro prodajajo. Gosp. Pacal je nastopil v tej ulogi že na raznih odrih správ velikim vspehom, zato se sme nadejati naše občinstvo jutri posebnega vžitka. Uloga Fausta ponuja g. gostu priliko, da pokaže vso krasoto svojega velikega lirskega tenora.

— **Slovensko gledališče.** V soboto je nastopil na slovenskem odru dvorni operni pevec g. Fran Pacal z Dunaja. Pel je ulogo Janka v „Prodani nevesti“. Z mirno vestjo konstatujemo, da nismo še čuli takega pevca na slovenskem odru. Pacal je prvič pokazal slovenskemu gledališkemu občinstvu, ki se je prav mnogobrojno zbralo v gledališču, kako pojtenorist, ki razpolaga s tako dragocenim materialom kakor on. To je res krasen glas, krasna vokalizacija. V nižjih legah zveni glasno iz polnozvočja godal in pihal, a se dvigne v čistem vzletu kot raketa v višino, kjer se šele razvije njega prava moč in lepota (na pr. v duetu „Mati mila — to je sreča...“) Ljubezni poln in mehak

je v momentih, ko ima besedo srce (na pr. v duetu „Ljubav srčno...“) ali v pesmi „Zveš li, komu si kupil nevesto...“, ali končno v tercetu „Uteši se, dekle ljubo...“ In tako dalje! Zunanjščina g. Pacala je simpatična, ustvarjena za velik oder. Kretanje mu je fino, igra lepa, gladka, prijetna. V vsem smo spoznali odličnega pevca in igralca, ki ne pokaže takoj v prvem prizoru vsega, kar more in zna, ki se po lastni volji razvija od prizora do prizora ter tako razvema občinstvo in si med njim pridobiva več in več priznanja, ki se končno izlije v hrupno ploskanje. In tega je gospod Pacal čul mnogo. Precej pri prvem nastopu je dobil v dar velik lovorov venec s trakovi. — Drugo sodelujoče oboje se je vrlo potrudilo, da je bila predstava tako celotna in popolna. Posebno nam je ugajal g. Pestkowski, ki je bil izborna razpoložen ter je pel in igral, da je bilo veselje ga gledati. V soboto nam je jako ugajal. Izvrstna družica mojstrapevca Janka je bila zopet gdč. Nočmi. Za pesem v tretjem dejanju je dobila posebno pohvalo. Kot vedno je bil tudi v soboto nedosežen Vašek, g. Pavšek, izvrstni so bili v vsem oziru gospa Inemannova, gospa Polakova, gdč. Bitenčeva (ki je bila premlada) ter gg. Noll, Štamcar, Inemann in Veble. Zbor je pel jako lepo in fino, le h koncu drugega dejanja so bile pevke nekoliko navzkriž z g. kapelnikom. Pa to je malenkost! — a —

— **Za mestne uboge.** Gospa Marija Perdan v Ljubljani darovala je povodom smrti svojega soproga, gospoda Ivana Perdana, predsednika trgovske in obrtniške zbornice, za mestne uboge znesek 100 gold.

— **Božičnica revnim šolarjem in šolaricam.** Gorje siromaštva se nikdar tako ne čuti kakor v zimskem času. Kadar pritisne mraz, tedaj se šele vidi, kaj je beda, in posebno se to vidi na obrazih otrok. Slabo so oblečeni, slabo so hranjeni, in topla soba je zanje pojem, katerega čestokrat niti ne poznajo. Posebnega usmiljenja so vredni šolo obiskujoči otroci. Dvojnega usmiljenja zdaj, ko se bližajo božični prazniki. Na srečo pa so v Ljubljani še ljudje plemenitega srca, ki se ob tem času spomnijo siromašnih otrok ter jim prirede že nekaj let sem posebno božičnico. Tudi letošnja božičnica se je vršila v primerno okrašeni telovadnici mestne šole v Komenskega ulicah. Priredil jo je pod vodstvom gosp. ces. svet. Murnika damski odbor, v katerem so se okrog gospe dr. Tavčarjeve zbrale gospa Ivana Premk in gospodične Mihaela Javornik, Marija Klein, Jelica Lozar in Julija Premk. Delavnosti in požrtvovalnosti tega odbora se je zahvaliti, da je imelo včeraj 285 otrok vesel dan. Obdarovani so bili šolarji in šolarice iz vseh mestnih šol z obleko, pecivom in slaščicami. Bilo je v resnici ganljivo videti toliko srečnih otroških obrazov. Božičnice so se razen odbora udeležili tudi gospod knezoškof dr. Jeglič, okrajni šolski nadzornik prof. Levec, mestni tajnik g. Lah, mnogo gospej in dražestnih gospodičin ter vse učiteljstvo. Najprej je učitelj gosp. G. Angl ogovoril šolsko mladino, ter jo spominjaje se nepozabne gospe Murnikove, ki je zasnovala božičnico za revne šolarje in šolarice, vzpodbujal k hvaležnosti svojim dobrotnikom. G. knezoškof je slavil ljubezen do bližnjika in dal mladini mnogo lepih nauk. Sledila je potem razdelitev daril, na kar sta se učenec Ivan Luknič in učenka Ana Hirschman v imenu obdarovanih otrok zahvalila, potem pa so se otroci veselega srca razšli. Odbor, ki je to lepo božičnico priredil, je ponesel s seboj sladko zavest, da je storil plemenito delo.

— „**Glasbene Matice**“ večer, ki ga je priredil pevski odbor v svrhu, da se členi zbora po napornem in požrtvovalnem delovanju pri skušnjah tudi enkrat v nepriljeni zabavi bolje spoznajo med seboj, je bil prav živahen in jako dobro obiskan. Navzlic temu, da ni bilo nikakoršnega oficialnega programa, kakor je povdarjal v svojem uvodnem govoru podpredsednik „Glasbene Matice“ gosp. svetnik Svetek, se je izvajala prav lepa vrsta zanimivih točk, in so podali v prvi vrsti učitelji „Glasb. Matice“ gg. Prohaska, Vedral in Junek nekaj glasbenih biserov iz svojega bogatega repertoarja, za kar jim je občinstvo z burnim ploskanjem izražalo svojo hvaležnost. Mešani in moški zbor sta zapela več števil pod spretnim vodstvom g. Hubada, kateremu se je navdušeno

nazdravljalo, na kar je on odzdravil, povdarjajoč složno delovanje obeh zborov in posebno nazdravil damam. Zapel se je tudi kvintet „Luna sije“ (solo g. Noll) na splošno zadovoljnost. Zabavo je povečal končno g. Žužek, ki je prav dobro izvajal prizor „Razni karakterji“ in vzbujal mnogo smeha, ter dodal še eno humoristično točko. Bil je prav prijeten in zabaven večer, ki je vse navzoče zadovoljil vseskozi in je opravičena želja, da bi se tudi prijateljski sestanki ponavljali.

— „**Slavčev**“ družinski zabavni večer izvršil se je včeraj na splošno zadovoljnost mnogobrojno došlih členov, podpornikov in gostov, mej katerimi je bil sosebno nežni spol mnogoštevilno zastopan, ki so napolnili društvene prostore v „Narodnem domu“ do zadnjega kotička. Občinstvo se je živahno zabavalo, v kar je pripomogel bogat šaljivi vspored, sosebno pa šaljiva loterija, ki je vzbudila mnogo smeha in šale. „Vaški kupletar“, „Olikani hlapec“ in „Zavber France“ so s svojimi komičnimi nastopi izzvali v občinstvu homeričen krohot, krepki „Slavčevi“ pevci pa so fino in precizno zapeli nekaj zborov in četverspevov s splošno pohvalo. Dvorana in stranski prostori so bili jako ukusno in bogato dekorirani, kar so oskrbeli reditelji in dekorater člen g. Puc. Ko se je društveni predsednik, g. Dražil, zahvalil vsem za mnogobrojen poset, razšlo se je občinstvo ob polnoči z zavestjo, da je preživelo lep večer.

— **Božičnica I. mestnega otroškega vrtca** se bo vršila v četrtek, 21. t. m. v hiši rokodelskih pomočnikov, Komenskega ulica št. 12. Prijatelji otrok so uljudno vabljeni, da se te božičnice udeležijo!

— **Proti konsumnim društvom na Štajerskem.** V Celju se je te dni sešlo mnogo slovenskih in nemških trgovcev iz raznih krajev na Štajerskem, da se dogovore glede skupne akcije proti konsumnim društvom. Sklenilo se je osnovati stanovsko organizacijo po vzgledu „Trgovskega in obrtnega društva za Kranjsko“, in bojkotirati vse tiste trgovce, ki zalagajo konsumna društva.

— **Morilec Blaž Ravnik.** V sobotnem listu prinesli smo z vso rezervno vest, da je Blaž Ravnik baje preiskovalnemu sodniku, deželnosodnemu svetniku dr. Travnerju priznal, da je umoril in oropal tudi agenta Vaclava Stedryja. Ta vest je neosnovana. Resnici in pravici na ljubav je treba konstatovati, da je Ravnik glede umor Stedryja popolnoma nedolžen. Preiskovalni sodnik gospod deželnosodni svetnik dr. Travner nas je pooblastil, da to konstatujemo. Stedry je bil umorjen dne 5. januarja 1892. l. Ravnik je bil takrat še na Gorenjskem in je šele dne 1. februarja 1892. l. prišel k vojakom v Ljubljano. To so dognale uradne poizvedbe in je torej povsem izključeno, da bi bil Ravnik v kakošni koli zvezi z umorom Stedryja. Isto tako nas je g. svetnik dr. Travner informoval, da je glede smrti Medičarja izključeno vsako hudodelstvo. To je izkazala preiskava. Tudi smrti župnika Fajdige ni kriv Ravnik, kajti Fajdiga je bil umorjen — če ni ponesrečil — dne 12. julija l. 1894, a Ravnik je bil tedaj pri vojaki v Celovcu. Sploh so vse govorice, kar se jih glede Ravnikovih domnevanih hudodelstev razširja, neosnovane in ni prav nikahih indicij, iz katerih bi se dalo sklepati, da je bil udeležen pri katerem izmed njih. — V soboto popoldne je dal preiskovalni sodnik dr. Travner Blaža Ravnika prepeljati v varstvu dveh policijskih stražnikov na njegov dom v Kolodvorske ulice št. 23, da bi pokazal, kam je skril denar, katerega je vzel Boštjanu Žvanu. Navzoč je bil tudi Ravnikov zagovornik dr. Furlan. Ravnik je dejal, da je skril denar — 4 stotake — v drvarnici za neko dilo. Ravnik sam je najprej segel za dilo, toda denarja ni bilo. Vsi navzoči so iskali, a zastoj. Ravniku se je čudno zdelo, kam je izginil denar, ker ni nihče drug vedel za njega kakor on. Denar je bil skril v drvarnici isti večer, ko je bil aretovan, in sicer takrat, ko sta bila odšla orožnik in policaj. Ker se denarja ni dobilo, sta odpeljala policijska stražnika Ravnika spet na Žabjek, preiskovalni sodnik pa je šel še jedenkrat iskat denar in ga je res tudi našel ravno tam, kamor ga je bil Ravnik skril. Denar je bil zavrt v rudečo cunjo in je bil takrat, ko so dilo odstranili, zdrknil v neko razpoko. Blaž Ravnik je bil doma

popolnoma miren in ni kazal nobene razburjenosti. Prosil je, da hi se mu dalo četrtilitra vina. Natakariča mu je prinesla na to res vina, kateri pa ni bil za njega, in je potem sam povedal, iz katerega soda mu ga naj prinese. Ko mu je ona to natakariča prinesla boljše, spil ga je v jednom dušku in na to prosil, da se mu ga še dá četrtilitra. Tudi to se mu je dovolilo. Slednjič pa bi bil še rad pil šampanjca. Rekel je natakariči, naj mu prinese iz kleti jedno steklenico šampanjca, katerega je Borštnikovka imela v njegovi kleti. Tega pa seveda preiskovalni sodnik ni dovolil. Ravnik je izrazil trdno upanje, da bode pomiloščen, ker je priznal, in da bode le nekaj let zaprt. Povedal je tudi, da je Boštjana Žvana le umoril, ker se mu je vsled 14dnevne pijanosti mešalo. O Ravniku se nam še poroča, da je imel pri vojaki vedno dovolj denarja, dasi od doma ni ničesar dobil, in da je nosil na rokah zapestnice. Bil je bogaboječ in pobožen, in je hodil rad v cerkev in k spovedi, to pa le tedaj, ko je nekaj časa stanoval pri Zormanu v Šiški, katerega zaupanje si je s svojim vedenjem popolnoma zadobil. Seveda je to vse le hlinilo, da se je prikupil. Pri vojaki si je znal pridobiti zaupanje svojih predstojnikov tako, da so ga hvalili, da sploh ni takega sanitetnega vojaka v celi armadi, kakor je on. Res ga ni bilo.

— **Porotne obravnave.** V soboto bila je pri tukajšnjem deželvem sodišču zadnja porotna obravnava v tej sesiji. Obtožen je bil 20 let star posestnikov sin Franc Šubica iz Debenega v Škofjeloškem sodnem okraju hudodelstva uboja. V nedeljo dne 19. novembra t. l. bilo je več Zastovskih fantov v krčmi Janeza Eržena. Bili so veseli, a ne pijani. Med njimi bila sta tudi obdolženec in fant Jakob Primožič, ki sta se nekoliko prepirala. Pozneje bili so fanti v hiši Urše Podobnik, odkoder so odšli okoli devetih zvečer. Za njimi šel je tudi Andrej Seljak, ki je vzel iz Skladovnice poleno ter z istim porinil obdolženca. „Ali misliš za res?“ vprašal ga je obdolženec, a ko je leta odgovoril „za res!“ potegnil je Šubica nož, ter sunil žnjim Seljaka v prsa. Seljak je vsled izkrvavenja v kratkem umrl. Zvedenca dr. Schuster in Finz označila sta rano kot absolutno smrtno. Ker v silobranu po izpovedbi prič ni moči govoriti, potrdili so porotniki vprašanje hudodelstva uboja. — Sodišče je obsodilo Franca Šubica na štiri leta težke ječe, poostrene z jednim postom mesečno in trdim ležiščem v temni celici dne 19. novembra vsakega kazenskega leta.

— **Izgred v Trnovem.** Danes ponoči so v Trnovem ponočnjaki na Šarcevi hiši v Korunovih ulicah sneli žaluzije, jih razbili in razmetali po cesti. Policija je ponočnjake zasledila in jih dala pod ključ.

— **Zgorel** je 34letni Henrik Zupanc iz Podblice v svojem skladišču za oglje.

— **Za kidanje in izvažanje snega** izplačala je mestna blagajna za čas od 9. do 16. decembra letos 1099 gl. 93 kr.

— **Pretep.** Na Tržaški cesti št. 12 je sinoči nastal mej hišnim gospodarjem in nekim stanovnikom dotične hiše pretep, pri katerem je bil napadeni stanovalec močno ranjen.

— **Konji splašili.** V soboto popoldne so se splašili konji na dvorišču „Pri slonu“ in so s praznim tovornim vozom pridirjali skozi uvoz na Dunajsko cesto, kjer jih je k sreči prijel in ustavil fjakarski hlapec Mihael Petrovc. Bila je velika nevarnost, da se pripeti kaka nesreča, ker je bil osebn promet na Dunajski cesti v tem času jako živahen. — Na Emonski cesti se je istega dne splasil konj Avgusta Stresna, posestnika pri Brvi šte. 4, in je dirjal proti Valvazorjevemu trgu. Neki voznik ga je hotel ustaviti s tem, da je zasukal sani povprek čez cesto, konj pa je skočil na sani in mu jih poškodoval. V tem je Avgust Stresen konja prijel in odpeljal.

* **V plavž** je padel v Mor. Ostrovici neki delavec. Pripeljal je rudo do ustja plavža ter padel vanj, v plamena. Našli niso v žrjavici niti sledu več.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 18. dec. Claryjevo ministrstvo je padlo. Prouzročil je to Szell. Ta je prišel v soboto sem, in se posvetoval najprej s Claryjem in Kniazioluckim, potem je bil v

avdienci pri cesarju, pozneje pa je govoril z Goluchowskim, Kallayem in zopet s Claryjem. Szell je kategorično izjavil, da termina za parlamentarno rešitev zakona o obračunu glede vžitnin na noben način ne podaljša. Zakon mora biti do 1. januarja uveljavljen, ali parlamentarno ali s § 14. to je Szellu vse jedno, če se odloči Clary za porabo § 14., je to Szellu prav, če ne, naj se za to dobi drugo ministrstvo. Ker je parlamentarna rešitev rečenega zakona donovega leta popolnoma nemogoča, je kriza akutna. Odstop ministrstva je zagotovljena stvar. Tudi novo ministrstvo bo provizorično. Stavljen bo iz samih uradnikov in imelo na pol levičarski značaj. Nekateri ministri bodo imeli več portfeljev. Kot načelniki nove vlade se imenujejo domobranski minister Welsersheimb, tržaški namestnik grof Goëss in moravski namestnik baron Spens-Booden. To novo ministrstvo se parlamentu ne predstavi. Parlament bo imel v sredo ali v četrtek zadnjo sejo. Če bi ne bilo zakona o služabniških plačah, bi sploh ne bilo seje. Počitnice pa bodo precej dolgo trajale. Mej počitnicami se poskusi v Pragi nova pravna akcija. Kadar se parlament zopet snide, najde na mestu provizoričnega uradniškega ministrstva novo definitivno ministrstvo.

Dunaj 18. decembra. Cesar je opustil nameravano potovanje v Linc in je šel v Wallsee. Iz tega se sklepa, da bo novo ministrstvo še ta teden imenovano.

Dunaj 18. decembra. Poljski klub je imel včeraj od 11. ure dopolne do pozno ponoči sejo, v kateri se je posvetoval o političnem položaju. Izrekel se je proti češki obstrukciji, priznava joč, da jo je povzročila vlada, in za ustanovitev koalicije, v kateri bi poleg desničarskih strank bile tudi zmerne stranke levice.

Dunaj 18. decembra. Bilinski, Dipauli in Jędrzejowicz so bili včeraj pri cesarju v avdienci. Cesar je rekel Bilinskemu da mu provzroča položaj v parlamentu in položaj vlade jako velike skrbi.

Dunaj 18. decembra. V današnji seji načelnikov levičarskih klubov se je naznanilo, da je Claryjevo ministrstvo padlo.

Dunaj 18. decembra. Ministrski svet ima jutri sejo, kateri bo predsedoval cesar.

Dunaj 18. decembra. Deželni zbori se snidejo 28. t. m.

Dunaj 18. decembra. V nagodbem odseku se nadaljuje obstrukcija, a le bolj pro forma. Kulb je govoril danes do 1. ure in bo popoldne govoril še 5 ur. Fort je prinesel seboj ročni kovčeg. Na vprašanje, kaj da ima v njem, je dejal, da 25 kg rokopa, ki ga bo čital mej svojim govorom.

Dunaj 18. decembra. Umirovljeni sekcijski šef v poljedelskem ministstvu Anton vitez Rinaldini je umrl.

Budimpešta 18. decembra. Če se zakon o zaračunanju užitnin za Cislitvansko do novega leta ne uveljavi, izvajala bo vlada iz tega vse posledice. Szell je na Dunaju se dogovoril, da se izposluje skupen budgetni provizorij za 4 mesece. V to svrhu bodeta imeli delegaciji 29. t. m. sejo. Kvoto določi cesar.

London 18. decembra. Maršal Robert je imenovan vrhovnim zapovednikom v Južni Afriki, lord Kitchener pa šefom generalnega štaba.

London 18. decembra. Vlada pošlje 2000 angleških vojakov iz Egipta v Južno Afriko in poleg njih večji kontingent Egipčanov.

Darila.

Uredništva našega listasa poslali: Za družbo sv. Cirila in Metoda: Rodbina Ivan Počivalnik, namesto venca teti gospe Ivani Skaletovi 6 K. — Živela rodoljubna rodbina!

Za Prešernov spomenik: Povodom praznovanja neke 25 letnice v gostilni pri „Stefanu“ na Bregu zbrani nabrali 6 K. — Živeli darovalci!

Dež. gledališče v Ljubljani.

Štev. 38. Dr. pr. 976.

V torek, dne 19. decembra 1899.

C. kr. dvorni operni pevec **Fran Pacál** z Dunaja kot gost.

FAUST.

(Margareta.)

Velika opera v 4 dejanjih. Spisala J. Barbier in S. M. Carré. Uglasbil Ch. Gounod. Kapelnik g. Hil. Benisek. Režiser g. Josip Nolti.

Blagajna se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 7³⁰ uri. — Konec po 10. uri. Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. polka Leopold II. št. 27.

Prihodnja predstava v petek, dne 22. decembra: „Krivoprisežnik“.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 15. decembra: Ferdo Fišer, umirovljeni davkar, 61 let, Franca Jožefa cesta št. 9, krvavenje pljuč.

Dne 16. decembra: Edvard Svetek, poštnega uradnika sin, 8 mesecev, Kongresni trg 6, pljučni edem.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 806 m. Srednji snežni tlak 736 mm.

Dec.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
16.	9. zvečer	729.8	0.2	brezvetr.	oblačno	
17.	7. zjutraj	730.8	0.4	sl. vzhod	oblačno	70 mm
	2. popol.	731.7	1.2	sl. vzhod	oblačno	
18.	9. zvečer	734.6	0.6	sl. svzhod	oblačno	
19.	7. zjutraj	738.5	0.5	sl. svzhod	oblačno	00 mm
	2. popol.	740.0	1.0	sl. svzhod	oblačno	

Srednja včerajšnja temperatura 0°0' in 0°6', normale: -1°7' in -1°8'.

Dunajska borza

dne 18. decembra 1899.

Skupni državni dolg v notah.	98	gld. 80	kr.
Skupni državni dolg v srebru.	98	40	„
Avstrijska zlata renta	115	85	„
Avstrijska krona renta 4%	98	80	„
Ogerska zlata renta 4%	115	85	„
Ogerska krona renta 4%	94	80	„
Avstro-ogerske bančne delnice	904	—	„
Kreditne delnice.	372	85	„
London vista	121	20	„
Nemški drž. bankovci za 100 mark	59	05	„
20 mark	11	80	„
20 frankov	9	61	„
Italijanski bankovci	44	80	„
C. kr. cekini	5	70	„

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA MAKŠ VERSEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3. Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 gld.

Tužnega srca javljamo podpisani žalostno vest, da je vsemogočnemu Bogu dopadlo, našega preljubega sinčka, oziroma bratca

Ferdinanda Edmunda

dne 16. decembra v nežni starosti, med svoje angeljce poklicati. Pokojnega priporočamo v blagospomin.

Ferdinand Svetek, c. kr. poštini official, Fani Svetek, stariši. — Zmagoslava, sestra. — Prošoslav, brat. (2575)

Išče se

4—6 gospodičinj

poštenega obnašanja za postrežbo gostov v salonu ob nedeljah in praznikih od 2. ure popoldne do 12. ure po noči. Plača 60 kr. in večerja. (2236—3)

Ognjevit Kozjek

hišni posestnik in gostilničar pri Kankertu v Spodnji Šiški št. 20.

Kdor hoče

dobro in ceno kupiti obleke za gospode, dečke in otroke, kakor tudi najnovejšo modo najfinije dame konfekcije, lahko dobi do 24. decembra 1899 najlepše blago po čudovito nizki tovarniški ceni in še za 10 do 20% ceneje.

Največja izber v

angleškem skladišču oblek

Ljubljana, Resljeva cesta št. 3.

Tudi perilo za gospode in kravate zadnje novosti se dobivajo čudovito ceno. Velespoštovanjem

(2267—2) Oroslav Bernatović.

Izurjena modistinja

vsprejme se za vse leto.

Vpraša naj se na Mestnem trgu št. 3 v prodajalnici od 10.—12. ure (2257—2)

Trgovski pomočnik

in

učenec

se sprejmeta v trgovino z mešanim blagom v mestu na deželi. (2259—2)

Kje? pove upravnistvo „Slov. Nar.“.

Vabilo.

Občni zbor

delniškega društva I. Narodni dom v Rudolfovem

vršil se bude

4. januarja 1900.

ob 1/2 8 uri zvečer v čitalnični sobi

s sledečim vspeedom:

1. Letno sporočilo o naložbi glavnice.
2. Račun in bilanca za l. 1899.
3. Izprememba §§ 3, 4, 12, 14, 24, 25, 26 pravil.
4. Prošnja čitalniškega društva glede obrestij.
5. Določba dividende.
6. Volitev 7. članov v upravni odbor.
7. Volitev 3. članov v pregledovalni odsek.

(2269)

Odbor.

Velika prodaja

od torka 18./XII. do 24./XII. 1899. leta

v angleškem

skladišču oblek

ogel Sv. Petra in Resljeve ceste 3.

Čudovito nizke cene, skoro za vsako ceno, obleke za gospode in dečke in najnovejša haute nouveauté damske konfekcije kakor tudi moško perilo in kravate zadnje novosti.

Z velespoštovanjem

(2273—1)

Oroslav Bernatović.

Naročila

na Dunajske (2182—3)

karpe, fogoše in šile

za petke se vsak ponedeljek in torek sprejemajo pri trvdki

Kham & Murnik.

Cena kilogramu od gld. 1.20 do gld. 1.60.

Zaradi bolezni se prodaja vrtnarstvo.

Natančnejši pogoji se izvedo na Karlovski cesti št. 2. (2250—2)

Najfinejša kava

v okusu in dišavi je

pristni, naravni Preanger

priznana specialiteta. (21—289)

Dobiva se v špecerijski trgovini

Kavčić & Lilleg

„pri Zlatorogu“ v Prešernovih ulicah.

Gričar & Mejač

Ljubljana

Prešernove ulice št. 9

in Sv. Petra cesta št. 4

prodajata (2136—5)

vse v zalogi nahajajoče se konfekcijske predmete po znižani ceni.

Friderik Hoffmann

urar na Dunajski cesti

priporoča za (2272—1)

Božična in novoletna darila ure v največji izberi.

Novosti

v salonskih garniturah, v broncu, lesu in porcelanu.

Za božič

priporoča

Rudolf Kirbisch

slaščičar v Ljubljani, Kongresni trg

svojo bogato izber nakitov za božična drevesca v raznovrstni izvršitvi, dalje mandolato, medenjake, poprnjake.

Najfinejša čajno pecivo, vinske biškote, čokolade, čaj, rum, konjak, kakao, suhor itd. Najfinejša desertna vina, pristne likerje, pince, šarklje.

Namizna vina iz c. kr. dvorne kleti na Dunaju.

Vse jestvine se izdelujejo doma.

(2222—4)

Vnanja naročila se izvršujejo točno.

Ceniki na zahtevanje brezplačno.

Čačkarjeve povesti

IV. zvezek, cena gld. 1.20, v platno vezan gld. 1.50 in o polusnje ovesan gld. 2.10, po pošti za vsak zvezek 10 kr. več.

Aškerc, nove poezije,

cena gld. 1.50, po pošti 5 kr. več.

Iz. pl. Kleinmayr & Fed. Bambergova

založna knjigotlačnica v Ljubljani, Kongresni trg št. 2. (2271—1)

Praktična božična darila

violine, citre, kitare, stoječi notni pulti, harmonike, tamburice, mandoline, ariston in helikon za vrtili, večji in manjši glasbeni stroji, ki sami svirajo (simfonioni), dobro ohranjeni preigrani klavirji z močnim glasom (2270—1)

prodajalnica glasbil, Selenburgove ulice 1.

Za nakup

božičnih in novoletnih daril

se posebno priporoča

(2230—2)

trgovina manufakturnega blaga

R. Miklauc, Špitalske ulice 5.

Najlepše svilnate in volnene rute.

Primerna božična darila!

Iz nekega dispozicijskega blaga (železnično, uradna prodaja je bila razpisana na 14. dan decembra l. l.), obstoječega iz mičnih novosti, slikanih plošč za serviranje, raznih lesnih izrezb, najfinejših košaric, tržnih, šolskih in manila torbic ter lesenih otročjih igrač

prodajam 25% ceneje

M. Pakič v Ljubljani.

10 otročjih voz (za sedeti in ležati, mej temi dva najmojnejša angleška) — ker sedaj ni sezone

10% ceneje.

(2254—2)